

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

СТІННА ГАЗЕТА

Галицького Радянського Телеграфного Агенства „ГАЛРАТА“

Число 4 присвячене Учительській Конференції.

Ч. 4.

ТЕРНОПІЛЬ, ПОНЕДІЛОК, 13. ВЕРЕСНЯ 1920.

Ч. 4.

Хай Живе Галицька Соціалістична Радянська Республіка!

С промови тов. Затонського на Учительській Конференції 12. IX.:

— ГЕТЬ СТАРУ КУЛЬТУРУ, ЯКА ГРОБИЛА ЧОЛОВІКА І ДУШУ ЙОГО. МИ ВИКОРИСТАЄМО ПІ ЗДОБУТТЯ В ГАЛУЗІ ТЕХНІКИ, ПРИРОДОЗНАВСТВА, МАТЕМАТИКИ, АЛЕ МИ ЗРУЙНУЄМО ВСЮ СТАРУ БУРЖУАЗНУ КУЛЬТУРУ, І С ЧЕРЕЛОЧКІВ ДРІБНИХ ЗБУДЕМО СВІЙ ПАЛАЦ НОВОЇ, ПРОЛЕТАРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

ЛИ НЕ ТРЕБА БУДЕ ПОЛІТИКИ ВЗАГАЛІ, КОЛИ ВСІ ДІЯНО БУДУТЬ РІВНІ І ВІЛЬНІ, ТО ДІ МОЖНА БУДЕ ВІДМОВИТИСЯ І ВІД ПОЛІТИКИ В ШКОЛІ. — ЛІПШЕ ХАЙ ДІТИ ШЕ БУДУТЬ РІДІ КИШКАМИ, НІЖ ЯК З НИХ ЗРОБЛЯТЬ ДУХОВИХ КАСТРАТІВ В СТАРІЙ, РАБСЬКІЙ ШКОЛІ. — ЛІПШЕ НАМ ЗАКРИТИ ШКОЛИ, НІЖ ЗАВЕСТИ В НИХ СТАРИЙ ДУХ.

Нота тов. Затонського.

Відділ Закордонних Справ Галревкому видав ноту, скеровану до міністра закордонних справ Польщі...

нальною ворожнечою облурені панамі і ксьонжами всіх визнань брати... Ми готові підписати мировий договір навіть з буржуазним урядом Польщі...

В ноті, яку ми пізніше подамо вповні, між іншим, говориться: "Буржуазно-поміщицька Польща, також як зрадницькі, дрібно буржуазні українські уряди Галичини, сі лакеї парижської біржі, своїм хазяйнуванням в нещасній, доведеної до крайніх меж зруйнування країни, доказали повну нездатність буржуазного ладу відносно життя."

Коли польські пани, засліплені клясовою невізністю, не забажали б визнати Радянського Уряду Східної Галичини або виставлених нами жадань, ми будемо апелювати безпосередньо до робітничої класи, пригнобленого селянства, до жовнів Польщі, які все більш росплющують очі, нарешті, будемо апелювати до останнього захистника всіх пригноблених — до III-го Комуністичного Інтернаціоналу. Зі зброєю в руках ми будемо обороняти незалежність Галичини від польської шляхти і антантського капіталу.

На переговорах, які відбуваються в Ризі мусять пролунати голос змучених панською каторгою трудових мас Галичини, який йде з глибини серця: — Не хочемо назад під владу панів! Галичина мусять належати до працюючих. Нам не потрібні чужі землі, аби нас залишили в спокою, дали можливість продовжувати вже роспочату під грім гармат працю по відбудові зруйнованого краю... Вже галицькі селяне, як українці, так поляки, не питаючи хто якої віри і на якій мові говорить, поділяли між собою відібрану в панів всіх націй землю. Вже порозумілись між собою так довго засліплені націо-

Ми хочемо мира і пропонуємо його польським панам, але рабами шляхти — не будемо! Відповідальність за подальше продовжування війни, за кров, що далі буде литися — падає на голову буржуазного уряду Польщі.

Голова Галревкому Завідувач Відділом Закордонних Справ: В. ЗАТОНСЬКИЙ.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РАДЯНСЬКОГО ШКІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА.

- 1. Навчання і виховання всіх громадян Г. С. Р. Р. на державний кошт.
2. Обовязкове проходження для всієї молоді курсу Єдиної Трудової Школи і Курсу Професійної Освіти.
3. Спільне і однакове навчання молоді обох полов (коєдукація).
4. Усуєнення церкви і духовенства від школи і виховання.
5. Послідовне проведення навчання в рідній мові.

ПЕРЕВЕДЕННЯ В ЖИТТЯ ЄДИНОЇ ТРУДОВОЇ ШКОЛИ.

- 1. На місце закритих декретом Галревкому шкіл вводять ся для дітей від 8—15 літ Єдину Трудову Школу.
2. В звязку зі школою повинен бути відкритий для дітей від 6—8 літ дитячий сад.
3. В місцевостях, де дитячого саду покищо не можна відкрити, допускається в Єдину Трудову Школу дітей з окінченням 7 роком життя.
4. Всіх учнів бувших відвілових і низших класів середніх шкіл (гімназій та реальних) віком від 8—14 року життя включно прий-

Всезагальдат.

І. Рад. друкарня.

На днях ми отримали деякі часописи і відозви, видані підчас радянської влади в Галичині минулого літа, коли червона армія відбила була від польських панів майже цілу Східну Галичину. Повисше є подана репродукція "Стінної Газети" в такім форматі і з дослівним змістом, як ми її дістали в оригіналі, навіть без зміни правопису. Ріжниця між оригіналом а репродукцією є лише в тім, що ми дали деякі відмінні черенки. В слідуючих числах подамо передруку з інших галицьких радянських газет.

Комунізм в Центральній Америці.

В центральній Америці і в Гондурас, Сальвадорі та Гватемалі комунізм поширює ся з таким великим успіхом, що правительств тамошніх республік серйозно занепокоєні. Комуністи ведуть в тих краях систематично сильну пропаганду.

чий рух був до тої степені серйозним, що Злучені Держави вислали до Ля Цеба воєнний корабель "Сакраменто". Гондураске правительство післало для "усмирення" робітників в Ля Цеба аж 500 уоружених жовнів.

В Сальвадорі нема ні одної галузи промислу, яка була би ненарушена страйком. На плантаціях майже неможливо дістати робітників до праці, бо капіталісти не годять ся відволити домаганя страйкерів.

Страйк, що тривав досить довго, роспочав ся в цукровій плантації. Відтак, коли капіталісти відказали ся задовольнити домаганя страйкерів, сей рух перені ся і на інші плантації, ріжні промисли, аж врешті досягнув доків в Ля Цеба, паралізуючи вську транспортацию. Провідником робітничого руху є А. Гесгін, котрий своєю популярністю і впливом потрафив застановити навіть рух на залізничних дорогах.

В Гондурасі і Гватемалі були недавно такі заворушення, що довели аж до зміни правительств. В Гондурас робітни-

ки будь компроміси, а стояли твердо при своїх домаганях. Доперва військом вдало ся капіталістам здвигти робітничий страйк. Комуністи закупили друкарні в Тегуцігалла і видають свої часописи два рази на тиждень, які розходять ся по всіх закутинах краю. Майже в кождім окрузі, в кождім селі є комуністичні агітатори, котрі ведуть серед бідних мас клясовоосвідомляючу працю. Вигляди комуністичного руху в центральній Америці є дуже світлі.

Вибір Укр. Делегатів на Осьмий Зїзд Совітів.

ХАРКІВ, 15. грудня. — Вчора відбула ся нарада делегатів Харківщини для вибору деле-

маєть ся на відповідну групу Єдиної Трудової Школи.

5. По селах де не можна із за недостачі вчительських сил і достаточного числа підготованих учнів ввести цілого Курсу Єдиної Трудової Школи відкривається 1-ий рік Єдиної Трудової Школи для 8-літніх дітей, а старших учнів ділять ся на групи відповідно до їх віку і підготовки, причім найспосібніших приймаєть ся до відповідних вищих груп в місцевостях, де існують повні Трудові Школи.

6. Учні вищих класів бувших середніх шкіл переходять в професійні і педагогічні Школи.

ПРОГРАМА ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТУ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА РАДИ МИСТЕЦТВА при Відд. Нар. Освіти Галревкому. Тези.

В старому буржуазному світі образотворче мистецтво (малярство і різьба) вважало ся доступним тільки для вибраних із багатих та освічених слоїв громадянства. Пролетарські народні маси разом із владою повне право користабати творчості людського духа.

Велика Соціална Революція передала народнім масам разом із владою повне право користати із здобутків людського генія в ділянці образотворчого мистецтва. Мистецтво стає виключно власністю народних робочих мас.

Роспочинаючи свою діяльність, Комітет образотворчого мистецтва при Відділі Народної Освіти Галицького Революційного Комітету проголошує:

1. всі твори мистецтва: малярства і різьби переходять на території Галицької Соціалістичної Радянської Республіки на власність трудових мас, а всі приватні галерії образів і різьби та збірки переходять під опіку Комітету.

2. торговлю творами мистецтва припинюється; право набувати твори мистецтва має тільки Комітет;

3. Щоби здійснити ці завдання Комітет: мобілізує всіх мистців і малярів, рисівників, різьбарів та мистецьких декораторів і дає їм відповідні обставини для праці.

(д. б.)

Хай живе Єдина Трудова Школа.

Перший суботник. На загальнім зібранні співробітників центральных Установ Галревкому в Тернополі дня 12. вересня с. р. вирішено одностайно уладити власними силами вівторок 14. вересня, о год. 6. вечером після заняття "СУБОТНИК" для очитки помешкань в новому районі, куди будуть переведені всі центральні установи. Яка всіх обовязкова, "СУБОТНИК" розпочинається відспіванням "Інтернаціоналу" на площі збірки перед помешканням Управління Галревкому.

І. Рад. друкарня.

НІ В ТИМ НІ В ВОРОТА.

Після довгих трудів сформувала нарешті "ліга націй" свою армію. Тяжко прийшло ся працювати дипломатам "ліги націй", але армія когче була потрібна, бо вона мала рішати судьбу і приналежність деяких непокірливих народів, мала "самообзначати" їх національність і т. д. Взяти хоч-би Литовців... Така невелика нація, а от піді-ж ти? Не хоче бути Польщею, хоч ти роби що хочеш. Сам ясновельможний бандіт ген. Желіговський з своїми білогвардійцями не може їх "переконати". І прийшло ся вмішатись до сеї справи "лігзі націй".

Зіхавшись на конференцію в Женеві кілька місяців тому назад рішила "ліга націй" післати до Литви свою армію. Франція перша подарувала для сеї армії свого команданта, так що лишалось тільки дістати жовнів і грошей для її вивезіння і удержання. Першим зголосив ся еспанський король. Мої, мовляв, молодці не воювали вже через довгий час, ту нехай йдуть та "почіхрють" свої кулаки на непокірливих спинах литовських селян і робітників, котрі не хотять признати над собою панованя Пилсудського, Желіговського і спілки.

Почувши про рішене свого короля, еспанські робітники сказали, що не пується жовнів свого краю до Литви. Прийшло ся "лігзі націй" справу армії відтягати з дня на день і так пройшло аж три місяці.

Нарешті армія готова і дістала приказ вирушати до Литви. Приїхала до границі Швайцарії, а Швайцарія — "покажи паспорт!" і загородила дорогу. Маленька Швайцарія загородила дорогу військам "всемогучої" "ліги націй"... та сама Швайцарія, яка була місцем осідку першої головної конференції "ліги націй".

"Ліга націй" до Швайцарії: — Що ти, здуріла, на старість? Та-ж ти сама є нашим членом!

— Так, панове, — каже швайцарське правительство, — я є вашим членом, але наші робітники не є вашим членом; а нашими потягами гонять робітники, і от вони не хотять перевозити ваших військ.

— На чий розказ? — На розказ... совітського комісара заграничних справ, Чічеріна.

— Але-ж яке право має совітський комісар вмішуватись в справу Швайцарії?

— Він не вмішуєть ся, а лише по бездротному телеграфі сказав нашим робітникам, щоби вони не перевозили ваших військ і ми безрадіні що небудь зробили.

І стала, задумалась безрадна "ліга націй".

— Чи не перевезти-б нам наших військ через Італію?

Засягнувши інформації в справі переїзду через Італію показало ся, що бездротний телеграф совітського комісара функціонує досить добре між Італією і Москвою. А італійські землінички є найрадикальнішим елементом в Італії. Не повезуть хоч цалки сками.

Вдарилась до Румунії, Австрії... і там Чічерін з своїм бездротним телеграфом.

І "пуще прежняго" задумалась "ліга націй". Відколи світ світом, ше не чули, щоби міністер заграничних справ одного краю давав розкази робітникам иншого краю, як вони мають поступати. А ті... слухають і виконують його розказ.

І от "всесильна" "ліга націй", яка має розпорядити долею народів цілого світа, скакиає конференцію, щоби порадитись, що вона має зробити з тими розпорядками нового і невідомого до сего часу типу міністра заграничних справ робітничо-селянської совітської республіки.

Правда, остаеть ся ще одна неспробована дорога для перевезеня військ "ліги націй" до Литви, се дорога морем. Та тут знова прокляте питане: хто кораблі дасть?

Роздумавши над тим що стало ся, показало ся, що крім армії "ліги націй" не має ні кораблів ні потягів, але навіть і території.

І стукнулись дипломати "ліги націй" лобами об дипломатичну стіну. Глянули в свої газети, тобто не в свої, а в капіталістичні газети ріжних країв, бо "ліга націй" навіть своїх газет не має — аж там пишеть ся слідуюче з приводу їх першої конференції в Швайцарії:

"Швайцарія витає на своїй території гостей — "ліги націй", які відбувають тепер в Женеві свою конференцію".

— Виходить, що ми, "ліга націй", тут були лише гостями?! Значить, если-б ми були відбували свою конференцію у Франції, в Італії чи в яким иншим краю, то всюди були-б лише витані як гості. Де-ж є те місце на земській кулі, де-б ми, "ліга націй", не були-б гостями, а господарями.

— Нема такого місця, — каже совітський міністер по бездротному телеграфі до робітників ріжних країв.

І знова таки задумалась сердечна, бездомна "ліга націй". Значить, навіть і та армія, котрою ми тепер розпоряджаєм ся, подарована нам, як гостям. А тепер щоби її перевезти на призначене місце, то треба знова скликати конференцію, радитись над сим з місяць, опісля зо два місяці вивозити ну... хо-би кораблів, а тоді? А ну-ж той невідомий до сего часу міністер своїм бездротним телеграфом до матросів:

— Не везіть!

А припустимо, що матроси перевезли-б, — а там, в Гданську чи в Ризі — знова таки робітники і знова совітський міністер з своїм бездротним телеграфом!

Біда, що нема на землі такого краю, де не бу-б робітників. Та поки еще не було отого вровомодного міністра з його бездротним телеграфом, то й робітники були більше слухачі, а тепер?..

Тепер є над чим подумати. Волинськ.

ї інтересам, комісія (Ф. Рот, о скільки наукові сили Росії штейн, Д. Боголепов, Н. Бу-проникнуть ся свідомістю сво харін, В. Волгин, В. Бистрян-його дову перед великим ский, А. Гойхбарг, Д. Кузов-трудячим народом, будующим ков, М. Ларин, Ю. Мархидєв-нове лучше жите в нечувано ский, М. Покровський, К. тяжкій обстановці, остільки і, Радек, Д. Рязанов, І. Сквор-всі труднощі будуть поборені цов, В. Тероганєсєв, В. Фріге і спільна робота комісії і учєні Цилєрович) просить росі-ських учених, які можуть ро-бити над вихованєм пролетаріяту, помігти витворити нові плани і програми научуваня на факультетах сусупільних наук, відповідаючих новим потребам життя республіки. "Комісія пєвна, — говорить ся в відозві, — що для многих, котрі ше так недавно робили в иншій обставині над задачами, диктованими умовами царської і буржуазної Росії, нині нова орієнтація думки може показати ся нелегкою справою, але вона думає, що

ПОЗІР! ПОЗІР! В неділю, дня 27. лютого, о год. 2.30 по полудні відбуде ся в Укр. Роб. Дім

МІТІНГ О. В. Ю.,

на котрім буде обговорєна і поєсєна справа і ухвалєнє конвенції конвенції. Проньт ся всі членє О. В. Ю. взяти участь в зібраню. Товариші Робітники! Не забувайте про "Укр. Роб. Вісти"! Використайте кожду нагоду для оказаня їм помічи!